

TRO & MISSION

TEMA:
SAMVITTIG-
HEDEN

> SIDE 24

UNG MISSIONÆR
VALGTE AT LEVE
SOM DE LOKALE

> SIDE 10

VIDEOVOLONTØR STILLEDE
SKARPT PÅ MISSION

> SIDE 6

LME BLIVER BÅDE EFTERSKOLE
OG FRI FAGSKOLE

> SIDE 19

PROJEKT: FLERE
LARMENDE BIBLER I LM

> SIDE 38

LM SØGER KREATIV GRAFIKER

Har du sans for det stilsikre layout – både i trykte og digitale medier? Har du "stort kørekort" til InDesign og Photoshop? Måske også flair for sociale medier? Så er det dig, vi leder efter til at føre LM's grafiske udtryk ind i fremtiden!

Ansættelsesprocent: 80-100 %

Ansøgningsfrist: 11. august

Du kan læse mere på dml.dk/job. Kontakt gerne kommunikationsleder Morten Holgård Tychsen på mht@dml.dk / 28 95 65 03.

+Luthersk
Mission

»Birgitte Kjær og Gunvor Lundsgaard, har formået at skrive en andagtsbog for børn, der ikke efterlader alle de abstrakte begreber ved de voksnes højbord ...

Bogen ser børnene i øjenhøjde gennem simple fortællinger, som hver for sig enten viser et aspekt af troen og Gud, eller forklarer noget om, hvorfor vi handler og mener, som vi gør, som kristne.»

DBI

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

DET HER VIL DU IKKE GÅ GLIP AF!

I 2026 HOLDER LM LANDSMØDE
FOR ALLE GENERATIONER.

DET KOMMER TIL AT FOREGÅ

9. MAJ 2026 I RINGSTED KONGRESCENTER

DU ER INVITERET TIL EN INDHOLDSRIG
DAG, HVOR VI SKAL VÆRE **SAMMEN** OM:

- FÆLLESSKAB
- LOVSANG
- FORKYNDELSE
- GRIN
- GENSYN
- BØN
- LEG
- FEST

SÆT KRYDS I KALENDEREN!

Håber,
du kommer!

+Luthersk
Mission

INDHOLD

- 6 Stillede skarpt på mission gennem kameralinsen

10 PORTRÆT

På mission med Gud til Mongoliet

18 LM RUNDT

- > LME bliver både fri fagskole og efterskole
- > Kirken i Tanzania har fået nyt syn for, at nomader skal møde Jesus
- > Nyt kollegie blev indviet med fodvask og forbøn

24 TEMA: SAMVITTIGHEDEN

- > Alle mennesker har et moralsk kompas
- > Den overfølsomme samvittighed kan føre til skjulte synder
- > Dårlig samvittighed er ikke et mål i sig selv

33 KIRKEN VERDEN RUNDT

35 NYT FRA LM

- 36 Når samvittigheden fylder forskelligt mellem ægtefæller

37 ANMELDELSE

Prøveoversættelser af Bibelen 2036

- 36 Bibelen skal fylde mere i hverdagen og fællesskabet

MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN

ANSV. REDAKTØR

MHT@DLM.DK

GOD SAMVITTIGHED – DÅRLIG TIMING

Da apostlen Peter i et syn blev budt at tage for sig af retterne, som Gud serverede for ham, bestod anretningen – til hans store skræk – af både rene og urene dyr. Det gik i den grad imod hans jødiske forståelse af rigtigt og forkert. Guds befaling efterfølgende var klar: Du skal trodse din egen overbevisning og gøre, som jeg siger.

Da Peter nægtede, forbrød han sig ikke blot mod Guds forordninger, men han var ulydig imod Guds evangelium, som netop kalder det urene rent. Lykkeligtvis endte det dog med, at Peter omvendte sig og begyndte at betragte de "urene" hedninger med Guds blik.

Peters indre forestilling havde brug for en kalibrering, og vi kan på samme måde have brug for at sende samvittigheden i evangeliets skole. For Gud sætter ikke pris på den samvittighed, som er opsat på at følge Guds forordninger, men som samtidig får én til at modarbejde Guds egentlige vilje.

EN UTÅLMODIG SAMVITTIGHED

At en apostels "indre kompas", kunne være fejlbehæftet, kalder til ydmyghed og selvvransagelse. Det må gøre os åbne over for den mulighed, at vores samvittig-

hed heller ikke altid er til gavn for evangeliet. Det kan være, hvis vi i for høj grad lader samvittigheden være styrende for, hvordan vi møder andre. Vi kan for eksempel ende med at overskride andres grænser, hvis vi lader vores samvittighed alene bestemme, hvornår vi skal konfrontere, påpege eller retlede en anden, hvis holdninger eller handlinger ikke helt er på linje med LM's værdier.

For samvittigheden kan ikke altid vente på det gunstige øjeblik – den er ikke nødvendigvis lige så tålmodig, som kærligheden bør være. At have en samvittighed er ikke det samme som at have situationsfølelse.

ALENE GUDS SAG

Samvittigheden er en sag mellem den enkelte og Gud. Paulus siger direkte, at vi ikke skal dømme hinandens samvittigheder: Den svage samvittighed skal have lov at være svag – det skal den "stærke" ikke forsøge at ændre på, men derimod tage hensyn til.

Det må være, fordi samvittighederne er en fin og skrøbelig mekanisme i det menneskelige sind, som Gud derfor ikke tillader menneskers store pølsefingre at skrue på. Det er alene Guds sag, Guds domæne.

PÅ PILGRIMSREJSE MED BUDSKABET

Livet som kristen er en rejse gennem denne verden på vej mod det rette hjem på den nye jord.

I *Budskabet* nummer 3 i 2025 er temaet "Pilgrim". Her sættes der fokus på den troendes pilgrimsrejse mod evigheden, og der kastes lys over nogle af de mange aspekter, glæder og udfordringer ved det at være på vandring.

PRÆST BLIVER REDAKTØR FOR BUDSKABET

Den 1. september tiltræder Mathias Richard Jepsen-Hansen som redaktør for LM's fordybelsesmagasin *Budskabet* ved siden af sit job som præst i LM-kirken Skjern.

Han overtager posten som redaktør fra Andreas Ipsen, der har haft opgaven samtidig med at være landsleder i ELM.

Se mere på www.budskabet.dk.

FOTO: LMH

SOMMERHØJSKOLE PÅ LMH KOM VIDT OMKRING

80 deltagere tjekkede ind på Sommerhøjskole på LMH 10.-15. juni. Der blev snakket og lyttet – og spist godt, så der var energi til det tætpakkede program.

Formiddagens bibeltimer tog udgangspunkt i Hebræerbrevet, mens foredragene havde både historiske og aktuelle emner. For eksempel var Jo-

hannes Baun fra Bibelselskabet forbi for at fortælle om arbejdet med den nye autoriserede oversættelse af Bibelen. Derudover var der også foredrag om den kolde krig, Astrid Lindgrens forfatterskab og fremtidens familie i Danmark. Fredag bød på udflugt til Svanholm Gods i Hornsherred.

FOTO: PRIVAT

ALTERNATIV MISSIONSAFTEN PÅ SHELTERPLADS. JUNIORERNE I ØSTERLARS/AARSALLE HOLDT FOR NYLIG EN AFTEN I DET FRI FOR HELE FAMILIEN. DE HAVDE LAVET ET LØB MED SPØRGSMÅL OM CAMBODJA, OG BAGEFTER VAR DER LEG OG KAGE.

FOTO: ULRIK JACOBSEN

BÅLHYGGE PÅ TVÆRS AF KULTURER. BÅLSTEDET PÅ BERGS PLADS I DYREHAVEN VED HADERSLEV VAR RAMMERNE FOR MASSER AF HYGGE, DA KVINDER MØDER KVINDER HAVDE SIDSTE SAMLING FØR SOMMERFERIEN.

Jeg tror, det er helt afgørende, at der kommer mere fokus på den klassiske missionske tankegang i folkekirken.

Det mest afgørende er ikke, hvor mange man er, men om det, man siger og lærer, er det rigtige.

PETER RASK, FORMAND FOR LM, PÅ KRISTELIGT DAGBLADS HJEMMESIDE DEN 21. JUNI 2025

FOTO: HENRIK FREDSGAARD LARSEN

TELTLEJR I SKØNT SOMMERVEJR

70 juniorer og ledere fra Nordsjælland og København brugte en weekend i juni sammen på teltlejr på LM's lejrsted HvideKilde ved Kagerup.

Vejret viste sig fra sin smukkeste side

og skabte de perfekte rammer for en teltlejr med masser af udendørs aktiviteter, bålhygge og leg.

Årets tema var "at være på rejse", og bibeltimerne handlede blandt andet om

den gode rejsekammerat: Jesus og om at kigge i verdens bedste vejviser: Bibelen.

Deltagerne nød lejrlevet og glæder sig allerede til den store Landsteltlejr næste år i juni på Haderslev Næs.

Joakim Salmelid er uddannet inden for medieproduktion og er en dygtig fotograf. Her er han "på jagt" efter spændende dyr i Tanzanias smukke natur.

STILLEDE SKARPT PÅ MISSION GENNEM KAMERALINSEN

SOMA BIBLIAS FØRSTE MEDIEVOLONTØR HAR BÅDE FILMET MED DRONE I DAR ES SALAAM OG BOET HOS MASAIER I BUSHEN FOR AT GØRE JESUS KENDT I TANZANIA.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO GEIR TORE SALMELID, JOAKIM SALMELID

I mange år har LM haft volontører udsendt til forskelligartede opgaver rundt i verden. Men ingen af LM's volontører har endnu prøvet det, som 24-årige Joakim Salmelid har gjort.

I skoleåret 2024-2025 var han nemlig tilknyttet litteraturarbejdet Soma Biblia og den lutherske kirke og hjalp med at lave præsentationsvideoer og opslag på sociale medier for på den måde at udbrede kendskabet til den kristne tro blandt folk i Tanzania.

EN KRISTEN STEMME PÅ NETTET

LM's første medievolontør er søn af missionærparret Margunn og Geir Tore Salmelid, der er ledere af LM's Retræte- og Missionscenter i Iringa. I de ti måneder, han var udsendt, boede han hos dem og var en del af fællesskabet med de øvrige volontører, missionærer og lokale ansatte.

"Det var utroligt heldigt for mig, at jeg kunne få mulighed for at komme herud og arbejde på denne måde," fortæller Joakim, der sidste sommer blev færdig med en bachelor i kommunikation og medieproduktion. Da han også er en

dygtig og erfaren videofotograf, blev stillingen i høj grad formet efter ham.

I løbet af det år, han har været volontør, har han lavet mange spændende projekter, blandt andet en film om Al Massira-kurserne, den nye lagerbygning i Dar es Salaam og bogsalg i Arusha samt interviewet både ansatte og kunder i Soma Biblias butikker. Han har også hjulpet med at udvikle en app for Soma Biblia, så de kan nå længere ud med det kristne budskab gennem deres udgivelser.

"Jeg mener, det er afgørende at bruge de sociale medier til at udbrede information om Soma Biblias arbejde – især i en tid, hvor stadig flere i Tanzania får smartphones. Soma Biblia bør være en kristen stemme, også på nettet," fortæller han.

SWAHILI, SAFARI OG SOMMERFUGLE

Den unge nordmand fra Kristiansand var allerede kendt med livet i Østafrika, da han kom til Iringa. Hans forældre var nemlig også tidligere udsendt som missionærer, så han har tilbragt ni år af sin barndom i Tanzania og Kenya.

^
"Det har været spændende at mærke, hvor meget Soma Biblia betyder for tanzanierne," siger den tidligere medievolontør.

"Det føltes på mange måder som at komme tilbage til mit andet hjem. Jeg kunne lidt swahili fra tidligere, og der var flere barndomsminde, som for eksempel styrtregnen på bliktaget, maden, gæstfriheden, varmen, dyrelivet og den fantastiske natur, som jeg har savnet," siger Joakim, der i løbet af volontørtiden var på safari med sine forældre og de øvrige volontører og fik "skudt" masser af spændende dyr gennem kameralinsen.

Han tog ofte ud og fotograferede fugle og har brugt mange timer på at anskaffe sig en imponerende samling af sommerfugle, som han har monteret på nåle og opbevarer i et lille kabinet.

UDE I BUSHEN UDEN MOBILDÆKNING

Derfor var det også en stor oplevelse for ham, da han i november sidste år fik lov at tage med på evangelisationstur med MUWA, som er kirkens arbejde for nomader. Her fik han filmet en masse, som skulle være med til at åbne folks øjne for, hvorfor kirken driver mission blandt stammefolk.

I seks dage boede han sammen med holdet af evangelister på en masaiopplads og vågnede op i teltet til hanegal og intens varme. Morgenba-

det blev ordnet med en bøtte vand og en plastikkop."

"Der var noget særligt over at være helt derude i bushen uden mobildækning sammen med mennesker, som kun kunne forstå swahili og stammesprog. Et par enkelte kunne sige 'Good morning', men ellers kunne de intet på engelsk."

Hver aften blev der vist Jesus-film udendørs på et stort hvidt lærred, og hver gang stimlede masser af mennesker sammen for at se på. Om søndagen var der gudstjeneste med dåb af et par tvillinger, som tilhørte barabaig-stammen, der oprindeligt var fjender af masaierne. Det blev til tre timer i en stopfyldt kirke, og den oplevelse kunne Joakim bruge i sin film til at vise, hvordan tidligere rivaliserende stammer nu forenes i kirken i troen på Jesus.

Meget af tiden bestod af relationsopbygning, fortæller han.

"En typisk dag gik med morgenandagt, husbesøg, bibelundervisning og

Jeg mener, det er afgørende at bruge de sociale medier til at udbrede information om Soma Biblias arbejde – især i en tid, hvor stadig flere i Tanzania får smartphones.

meget 'chilling'. Vi brugte mange timer på bare at sidde i skyggen og snakke.”

TILLADELSE FRA LUFTFARTS-TILSYNET TRAK UD

Den afslappede mentalitet i det tanzaniske samfund kan dog også opleves frustrerende for en udlænding. Det mærkede Joakim på egen krop, da han skulle søge om tilladelse hos Luftfartstilsynet i Tanzania for at flyve med drone i Dar es Salaam, så han kunne lave optagelser til en video for Soma Biblia.

”Det var en stor udfordring at få lov til at gøre det, og det endte med at blive en lang proces, hvor vi blev sendt fra myndighed til myndighed. Takket være to af mine tanzaniske kolleger, som taler flydende swahili, lykkedes det til sidst at få lavet optagelserne.”

SÅ FLERE MÅ MØDE JESUS

Lige nu er Joakim med de andre LM-volontører på en rundtur i Sydafrika, inden han i midten af juli vender hjem til Norge igen.

Han ser tilbage med stor taknemmelighed på et meningsfyldt år med mange gode oplevelser.

”Det har været utrolig spændende at mærke,

hvad Soma Biblia betyder for tanzaniere rundt i hele landet, og at møde engagerede ansatte, som virkelig ønsker at udbrede Guds ord. Jeg håber, at jeg har kunnet være med til at vise det – både til baglandet i Norge og Danmark, så de kan være med til at støtte – men også til folk i Tanzania, så endnu flere herude må lære Jesus at kende.” ■

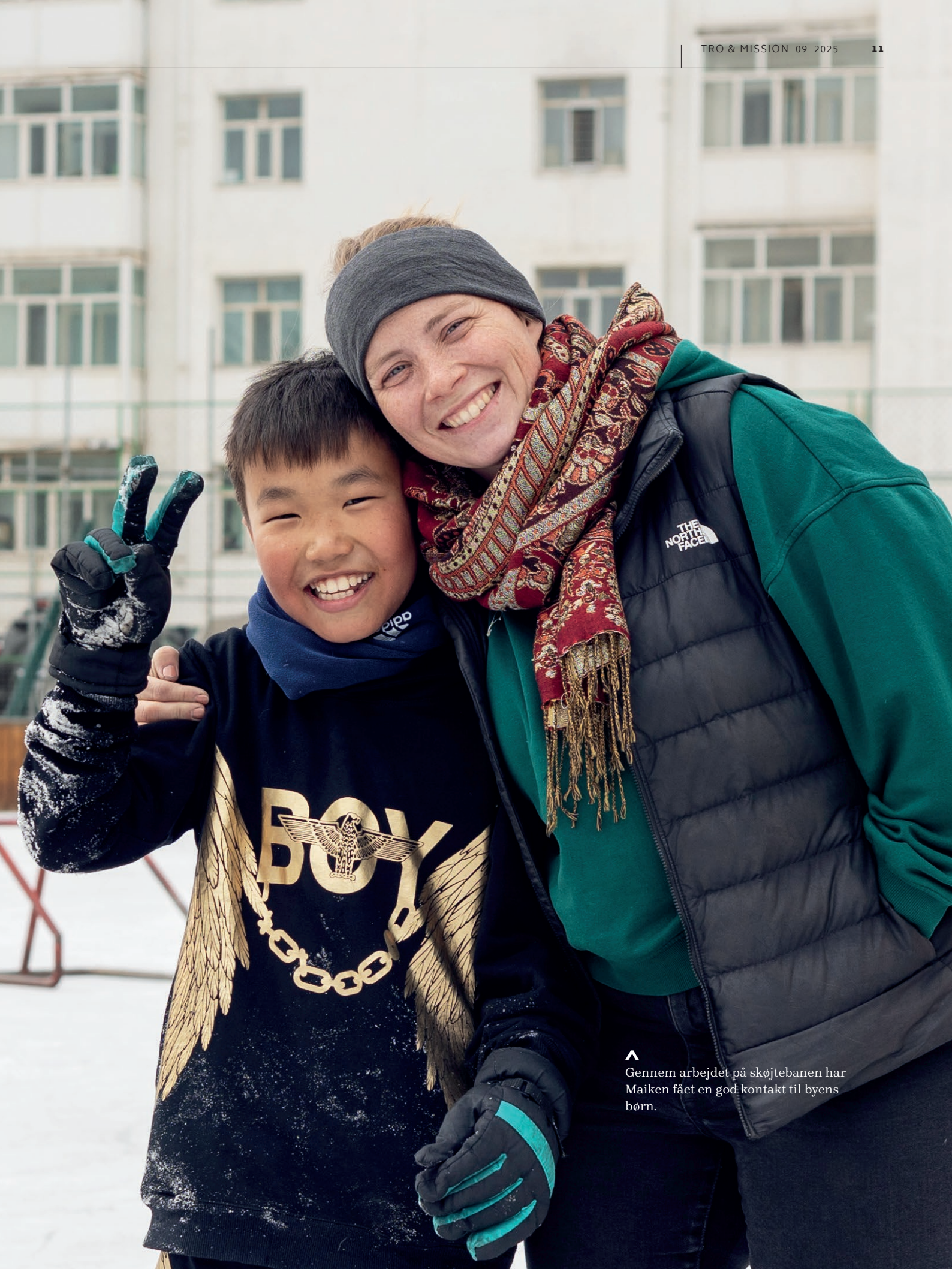
Joakim har i sin tid som volontør anskaffet sig en lille samling af sommerfugle fra sine ture i naturen.

PÅ MISSION MED GUD TIL MONGOLIET

31-ÅRIGE MAIKEN HADBERG HAR ALTID VÆRET LIDT AF EN EVENTYRER. I 2019 FLYTTEDE HUN NÆSTEN 7.000 KILOMETER VÆK, DA HUN BLEV UDSENDT SOM MISSIONÆR TIL BYEN KHOVD. HENDES MISSIONÆRKALD HAR INGEN UDLØBSDATO: "JEG VIL VÆRE DÉR, HVOR GUD HAR BRUG FOR MIG," SIGER HUN.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO MAIKEN HADBERG, EMELY NIKOLA JOA AMDAL

^
Gennem arbejdet på skøjtebanen har Maiken fået en god kontakt til byens børn.

^ Maiken har været i Mongoliet i seks år. Hun vil blive, så længe Gud vil bruge hende dér.

Lige siden Maiken var barn, har hun været vant til at lytte til missionærer, når de kom på besøg til LM-møderne og fortalte om deres mange oplevelser fra missionslandene.

Hun husker særligt Annelise og Axel Rye Clausen, som var kontaktmissionærer for LM i Munkebo på Fyn, hvor hun er opvokset. De kom hjem og fortalte meget levende om at starte et nyt missionsarbejde i Cambodja.

På den måde blev der gennem hendes opvækst sået et frø om missionærlivet som en helt naturlig mulighed, så da hun skulle vælge uddannelse, faldt valget på at læse til lærer, for det kunne bruges til mange ting – også til at rejse ud som missionær, hvis det var det, Gud ønskede.

Som 22-årig var hun med på en spændende missionstur til Peru, som LMU havde arrangeret, og hun overvejede meget, om hun skulle rejse dertil som missionær. Men beslutningen var ikke helt enkel.

"LM havde brug for nogen til at starte et nyt arbejde op, og det var ikke så ligetil for mig som ung og singlekvinde."

SOM SKRÆDDERSYET TIL MONGOLIET

Kort tid efter opslog Norsk Luthersk Misjon-

samband en ledig stilling i Mongoliet, som på en helt særlig måde passede perfekt til Maikens profil: De søgte en dansk lærer til en færøsk missionærfamilie.

Da Maiken havde været i praktik på Færøerne under lærerstudiet, føltes det, som om jobbet var skræddersyet til hende.

"Jeg tænkte: 'Der er nok ikke andre i hele verden end mig, der kan opfylde den jobprofil.' Det var som et vink med en vognstang."

Arbejdet skulle foregå på den norske skole i byen Khovd i det vestlige Mongoliet – et land, som Maiken ikke kendte noget til på forhånd. Alligevel tænkte hun på bedste Pippi Langstrømpe-vis: "Det har jeg aldrig prøvet før – det gør jeg."

"Der oplevede jeg virkelig, at Gud vejledte mig. Jeg havde jo gået i mange år med et indre kald til at blive missionær, og så kom der et meget konkret ydre kald. Det var stærkt," fortæller hun.

ALT VAR ANDERLEDES

I sommeren 2019 begyndte Maiken sin ekspedition mod det ukendte. Den 9. august landede hun sammen med en norsk volontør i Mongo-

Jeg havde gået i mange år med et indre kald til at blive missionær, og så kom der et meget konkret ydre kald. Det var stærkt.

liets hovedstad, Ulan Bator. Fem dage senere gik turen i Land Cruiser 1.500 kilometer tværs igennem landet hen over den mongolske ørkensteppe, inden de nåede frem til byen Khovd, hvor de skulle bo og arbejde.

”Alt var anderledes – sproget, kulturen, folks levevis. Den første gang, jeg var med til gudstjeneste i den lutherske kirke, lignede det dog på mange måder det, jeg kendte hjemmefra – bortset fra, at jeg ikke forstod noget som helst af, hvad der blev sagt. Eller det vil sige, at jeg kunne forstå ét ord: “Ecyc”, som betyder Jesus. Det var også det vigtigste,” husker hun.

I starten var Maiken primært på den norske skole sammen med sine kolleger og de børn, hun skulle undervise – og havde ikke meget kontakt med de lokale andet end gennem kirken. Hun fik ikke mere end to ugers sprogkursus, for det var meningen, at hun bare skulle være i Mongoliet i de to år, hun var ansat til. Men så kom corona og ændrede på det hele.

Familien, hvis børn Maiken underviste, måtte rejse hjem til Færøerne, og i den tid, de var væk, hjalp hun nogle af de tilbageværende missionærer med at lave praktisk arbejde og skabe relationer til lokalbefolkningen. Det var her,

ARBEJDET I MONGOLIET

Maiken Hadberg er ansat af Norsk Luthersk Misjonssamband til at arbejde i Grandhagen Aktivitetspark sammen med den lutherske menighed i Khovd.

Aktivitetsparken, som blandt andet huser en skøjtebane om vinteren, er et naturligt samlingssted for både kristne og ikke-kristne. Med sine aktiviteter danner det rammen for, at byens børn og unge kan høre om Jesus.

NLM har arbejdet i Mongoliet siden 1994. Nogle af de bibelgrupper, som de første missionærer etablerede, har udviklet sig til selvstændige menigheder, som sammen har dannet ”Mongolian Evangelical Lutheran Church”.

Læs mere om NLM's arbejde på www.nlm.no.

Der bor 3,5 millioner mennesker i Mongoliet, hvoraf mange er buddhister. Kun omkring 2 procent er kristne.

I to år boede Maiken i en traditionel mongolsk ger. Det var et barsk liv i vintermånederne og krævede stor udholdenhed.

De to år jeg boede i ger, fik jeg meget respekt fra lokalbefolkningen. De syntes, det var virkelig sejt, at jeg havde valgt at bo som dem.

muligheden opstod for at blive involveret i arbejdet med en skøjtebane i byen.

"En af mine missionærkolleger var tidligere ishockeyspiller, og han åbnede en skøjtebane i baghaven for at gøre noget godt for områdets børn. Jeg syntes, det var megafedt at få den kontakt til børnene, og vi fik nogle af de lokale teenagere til at komme og hjælpe os med at sætte snøreband i skøjterne og gøre banen klar."

IKKE FÆRDIG MED MONGOLIET

Maiken måtte dog rejse hjem til Danmark i en periode, fordi der ikke var nok arbejde til hende, men efter et halvt års pause vendte hun tilbage igen.

"Jeg kunne mærke, at jeg ikke var færdig med Mongoliet. Der var nogle teenagere, som jeg havde fået en ret god relation til på skøjtebanen, og jeg havde lige nået at blive en del af kirken. Derfor havde jeg det sådan: 'Jeg skal bare tilbage.'"

I dag arbejder Maiken som projektansat ved skøjtebanen, der er blevet udviklet til en helårlig aktivitetspark, hvor børn og unge kan spille ishockey, volleyball, fodbold og lave andre aktiviteter, samtidig med at de har mulighed for at høre om Jesus.

Sammen med en lokal 21-årig kvinde, Narantuya, leder hun kirkens ungdomsklub, hvor de unge læser i Bibelen sammen og lærer om den kristne tro. Her er hun meget opmærksom på selv at træde lidt i baggrunden og lade

Narantuya snakke med de unge og svare på spørgsmål.

"Det gør langt større indtryk på dem, når det er en af deres egne, der gør det. Så min rolle er at være med. Nogle gange spiller jeg guitar, og andre gange har jeg en leg med, og så hygger vi os sammen."

Desuden underviser hun nogle af teenagerne i menigheden i at spille klaver, så de en dag kan lede fællessangen i kirken.

"Det er meget vigtigt, at arbejdet ikke bliver afhængigt af missionærerne, for så falder tingene sammen igen, når man rejser væk," understreger hun.

BOEDE I TELT I MINUS 30 GRADER

Befolkningen i Mongoliet er traditionelt nomadefolk, og mange bor stadig i en såkaldt "ger" – et stort rundt filttelt med sammenklappelige vægge og et træskelet, der nemt kan pakkes sammen, flyttes og sættes op igen.

"Alle har sådan en – også selvom de bor i en lejlighed i byen. Så om sommeren flytter mange ud af deres lejlighed og sætter deres ger op nede ved floden og bor dér."

Da Maiken i sommeren 2022 besluttede sig for, at hun også ville prøve at bo i en ger, var det for på egen krop at få en forståelse for, hvordan folk omkring hende levede. For, som hun siger:

"Når man arbejder med at opbygge relationer, er det vigtigt både at kunne give og modtage, og hvis jeg vil have

lov til at fortælle dem om Jesus, må jeg også være klar til at lære af dem."

Hun pakkede sine ting og flyttede ind i et 25 m² stort telt i haven hos nogle amerikanske missionærer, som selv havde prøvet at bo i en traditionel mongolsk ger i mange år. Her var hun mere beskyttet som udlænding og alene-kvinde, og desuden havde hun en vagthund, som passede på hende om natten.

VIL ALTID VÆRE FREMMED

De første fire måneder i ger var fantastiske – livet med frisk luft og det at vågne op til det naturlige lys – men da det blev vinter, var det et helt anderledes barsk liv med temperaturer helt ned til minus 30 grader, fortæller hun.

"Sneen feg udenfor, og det var biden koldt. Der var fyret godt op i ovnen, og alligevel blev jeg nødt til at sove med alt tøjet på for at holde varmen."

Selvom hendes telt var betydeligt mere luksuriøst indrettet end naboens, fordi hun blandt andet havde installeret strøm og gulvvarme, skulle hun stadig arbejde hårdt, fordi hun var alene om at hente vand, gøre rent og fyre op i ovnen. Flere gange var hun da også lige ved at give op.

"Men så kom sommeren igen, og så glemmer man, hvor hårdt det var. Det var nok eventyret i mig, der fik mig til at holde ud i de to år, jeg havde besluttet mig for at bo der," fortæller hun med et smil.

^ I Grandhagen Aktivitetspark i Khovd kan børn og unge spille ishockey, volleyball, fodbold og meget mere – samtidig med at de har mulighed for at høre om Jesus.

”De to år jeg boede i ger, fik jeg meget respekt fra lokalbefolkningen. De syntes, det var virkelig sejt, at jeg havde valgt at bo som dem. Det har lært mig meget om det liv, som mange her i Mongoliet forsat lever. Alligevel ved jeg godt, at jeg aldrig kommer til at blive som en af dem. Jeg vil altid være en fremmed her,” siger hun og sammenligner det med en kristens liv på jorden:

”Jeg skal ikke altid bo i en ger, og jeg skal ikke altid bo i Mongoliet. Uanset hvad har jeg mit sande hjem i Himlen og kan se frem til en evighed dér.”

IKKE MANGE HVERDAGS-VENNER

En af udfordringerne i missionærlivet som single er udskiftningen af nære relationer og omgangskreds, fortæller hun.

”Skal jeg være helt bundærlig, har jeg ikke mange hverdags-venner her. Mange af mine missionærkolleger rejser væk efter kort tid. Der er kun én missionærfamilie tilbage, som også var her, da jeg kom hertil.”

Relationer mellem missionærer er derfor meget periodebestemte, og når nogen flytter, betyder det ikke, at venskaber slutter, understreger hun. Men det nære hverdagsfælleskab ophører, og der må arbejdes for at holde langdistance-relationen ved lige. Hvad angår de lokale, er det udfordrende at få nære relationer på grund af de sproglige og kulturelle barrierer, siger hun og forklarer, at det kræver en stor indsats fra begge parter at forstå hinanden.

”De er jo også klar over, at vi er der på lånt tid, og at vi rejser igen. Så hvis de skal investe-

MØD MAIKEN – OG HØR HENDE FORTÆLLE

Maiken har planlagt flere møder i august, hvor hun fortæller om arbejdet:

- 10. august: Aroskirken, Aarhus
- 11. august: Odense LM
- 19. august: Aarhus LM
- 20. august: Videbæk LM
- 24. august: Nordvestkirken, København

re deres tid i os, kræver det en ekstra indsats. Mange af mine lokale kolleger har jeg arbejdet sammen med alle de år, jeg har været her, men der vil altid være den udfordring, at der er en skæv magtbalance mellem os, så de er først og fremmest kolleger, dernæst venner.”

De få engelsktalende venner, som Maiken kan dele dybere ting med, ender ofte med at flytte til hovedstaden eller udlandet, hvor der er bedre mulighed for uddannelse og udvikling. Familie og venner er mange tusinde kilometer væk i Norge og Danmark, og hun har ikke kunnet være med til nevøernes og niecerens barnedåb, men har måttet følge dem via en videoskærm.

”Heldigvis har jeg nogle søstre, som er gode til at sige til deres børn: ’Husk at bede for Moster Maiken i Mongoliet.’ Det betyder virkelig meget.”

På trods af afsavnet føler Maiken sig dog ikke alene i Mongoliet.

”Jeg har både kolleger, kirkefællesskab og teenagere omkring mig, og jeg får lov til at leve livet i en relation til

Jesus og opleve, at andre herude møder ham. Tidligere på året valgte en 16-årig pige, som jeg kender fra kirkens ungdomsarbejde, at lade sig døbe, fordi hun har fået lov at vokse ind i troen på ham, selvom hendes familie ikke er kristen. Det er helt fantastisk og en velsignelse at være vidne til.”

UDEN UDLØBSDATO

Lige nu er Maiken hjemme i Danmark på en længere orlov, hvor hun rejser rundt og besøger venner og familie og holder møder i sine nærkontakt-menheder.

Til efteråret skal hun på tre måneders bibelskole i Norge, hvor hun gennem undervisning og vandreture får tid og ro til fordybelse, bøn og stilhed.

Hun er ikke i tvivl om, at hun skal tilbage til Mongoliet. Men for hvor lang tid ved hun ikke. Ifølge hende er der ikke nogen udløbsdato på kaldet.

”Jeg vil være dér, hvor Gud har brug for mig – om det er i Mongoliet, Munkebo eller et helt andet sted. Min nu-

Maiken sammen med det ishockeyhold, som hun er træner for.

værende plan er at være i Mongoliet nogle flere år. Men jeg er også klar over, at det er nu, hvor jeg er på orlov, jeg har chancen for at zoome ud og mærke efter, hvad Gud har af planer for mig. Men det er jo ikke sikkert, han viser mig en fast tilrettelagt plan for de næste mange år. Det gør han sjældent.” ■

PLEJEHJEMSLEDER

Randers Friplejehjem søger ny plejehjemsleder med tiltrædelse pr. 1. oktober 2025.

Ansøgningsfristen er den 12. august 2025.

Se mere på : www.randers-friplejehjem.dk

SOGNEMEDHJÆLPESØGES

Spændende barselsvikariat i
Nørrelandskirken i Holstebro!

Den ene af vore tre sognemedhjælpere skal på barsel. Derfor kan vi tilbyde et barselsvikariat 30 timer om ugen med særligt fokus på diakoni, fællesskaber for voksne, PR og det tværkulturelle.

Se det fulde opslag på www.noerrelandskirken.dk samt på jobnet.dk

Start 1. oktober 2025

Ansøgningsfrist den 10. august 2025

Samtaler vil blive afholdt løbende.

Ansøgningsfrist

10/8

Senior Rejse Kursus

Mørkholt og Tyrkiet
29. sep - 11. okt fra kr. 17.975,-

FELIX
REJSER

Rejseledere: Henrik Klitlund
og Holger Haldrup

felixrejser.dk/senior

Tilmelding inden
d. 7. juli

Eleonora Skov Andersen

Om depression, angst og sorg
FORORD VED PROFESSOR MERETE NORDENTOF

KASTER LYS IND OVER DEPRESSION, ANGST OG SORG

Eleonora Skov Andersen tager i sin nye bog »Bag vandfaldet« nænsomt læseren ved hånden og viser, at vi ikke er alene i det, som er svært.

»Bag Vandfaldet er præget af stor omsorg for sørgende, psykisk nødlidende og pårørende.

Forfatterens beundringsværdige ærlighed om egne smertefulde oplevelser i opvækst og i en senere depression er med til at gøre bogen levende og vedkommende.«

LAURITS LAURSEN BJERRE, OVERLÆGE I PSYKIATRI

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

BARSELSVIKAR FOR KIRKE-, KULTUR- OG KOMMUNIKATIONSMEDARBEJDER

Fuldtidsstilling fra 1. oktober 2025 eller snarest derefter.

ARBEJDSOMRÅDER

- Unge og unge voksne – bla. ungeaftener, medvirken ved månedlig gudstjeneste og i børnekirken
- Diakoni og seniorer – arrangementer og besøgstjeneste
- Kommunikation – bla. hjemmeside og sociale medier

VIGTIGE KVALIFIKATIONER

- Du har et godt kendskab til kristendommen og kan formidle den nærværende.
- Du kan arbejde loyalt over for Emdrup Kirkes visioner.
- Du har gode evner til skriftlig og visuel kommunikation.
- Du har relevant uddannelse og/eller relevant erfaring.

Læs det fulde opslag på emdrupkirke.dk/job.

Ansøgningsfrist: 6. august 2025.

Emdrup Kirke
Fællesskab med Gud
og mennesker

Allerede fra det kommende skoleår sker der ændringer på LME, da det næste hold elever i 10. klasse ikke skal til eksamen.

LME BLIVER BÅDE FRI FAGSKOLE OG EFTERSKOLE

LØGUMKLOSTER EFTERSKOLE GENNEMGÅR DEN STØRSTE FORANDRING SIDEN SKOLENS OPRETTELSE, NÅR DEN I 2026 LANCERER ET NYT KONCEPT, DER RETTER SIG MOD ELEVER, DER FORETRÆKKER PRAKTISKE FAG.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO ARKIV

Fra august 2026 vil LME i Løgumkloster tilbyde eleverne et nyt koncept med en undervisningsform, der er skræddersyet til dem, der gerne vil bruge hænderne og ikke kun hovedet.

Oprettelsen af Fri Fagskole på LME er den største forandring af skolen siden dens start. Det indebærer, at sideløbende med efterskoleeleverne, som stadig vil modtage gymnasieforberedende undervisning på skolen, vil de nye fagskoleelever få professionsrettet undervisning, som svarer til erhvervsuddannelsernes første grundforløb.

ELEVER MED PRAKTISKE EVNER SKAL ANERKENDES

"Vi glæder os helt vildt til at slå dørene op til dette nye tilbud," fortæller forstander Jørn Nørgaard.

Han forsikrer, at selvom det er en stor forandring, som LME kommer til at gennemgå, vil fagskoleeleverne stadig få den fulde oplevelse af at være på efterskole.

"Den Fri Fagskole har meget til fælles med efterskoleformen. Men når efter-skoleeleverne går til boglig undervisning i klasselokalet, går fagskoleeleverne til praktisk og professionsrettet undervisning i værkstedet. Og mens 9. klasse skal til eksamen, skal fagskoleeleverne til en praktisk fagprøve."

"Det danske grundskolesystem har længe været ensidigt og bedst egnet til de boglige. Med Fri Fagskole ønsker vi at lave et skoletilbud, hvor de 'praktiske' elever kan få lov at opleve sig anerkendt for det, de er dygtige til, og udvikle det, de brænder for. For vi tror

faktisk på, at det er lige så værdifuldt at være dygtig til noget praktisk som til det boglige."

EKSAMENSFRI 10. KLASSE

10. klasse på LME kommer til at se anderledes ud allerede i det kommende skoleår.

Med uddannelsesreformen, som træder i kraft 2030, nedlægges 10. klasse i kommunerne, men bevares på efterskolerne. Det betyder, at 10. klasseseksamen reelt har mistet sin betydning i forhold til uddannelsessystemet, forklarer Jørn Nørgaard.

Det reagerer skolen på allerede nu, så det næste hold elever i 10. klasse ikke skal til eksamen. ■

Kirken har fået nyt syn for, at nomader skal møde Jesus

MISSIONÆR JACOB FROST GLÆDER SIG OVER, AT MERE END HALVDELEN AF KIRKENS SYDLIGE STIFTER ALLEREDE HAR FORPLIGTET SIG TIL AT TAGE EJERSKAB FOR EVANGELISATIONSARBEJDE BLANDT NOMADER.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO JOAKIM SALMELID

Mange evangelister tænker dårligt om nomaderne – som nogle af de sidste, de har lyst til at gå ud og fortælle om Jesus.

"Det har i mange år været en udfordring," fortæller missionær Jakob Frost, der er konstitueret koordinator for MUWA, som er den tanzaniske lutherske kirkes (ELCT) evangelisationsarbejde blandt nomader.

I løbet af få måneder får MUWA imidlertid en ny bestyrelse, når hvert af kirkens 12 stifter i den sydlige del af landet sender et medlem til bestyrelsen for MUWA. Det ser Jakob frem til, da han tror, det kan styrke arbejdet.

"Der er brug for en bestyrelse, der både er lokalt forankret og udpeget af ledelserne i ELCT," understreger Ja-

cob Frost.

Som det er nu, består bestyrelsen "bare" af venner af MUWA, og dermed har de ikke mandat til at sige ja og nej på deres stifters vegne.

"Men det er vigtigt at opbygge en lokal stærk bestyrelse, som kan bestemme retningen for arbejdet – og som er fælles for alle de 12 sydlige stifter, så

Evangelisationsteams fra MUWA, der er den lutherske kirkes evangelisationsarbejde blandt nomader, tager rundt og besøger bopladserne, hvor de fortæller om Jesus.

Jacob Frost overrækker gaver og eksamensbeviser ved afslutningen på Ilambilole Bibelskole for nomader.

ingen kan sige, at MUWA kun er Iringa Stifts arbejde.”

Han er overbevist om, at med et lokalt ejerskab følger et øget fremtidigt engagement i – og kærlighed til – arbejdet.

ELCT's missions- og evangelisationsafdeling i Iringa Stift er i fuld gang med at søge efter en ny koordinator for arbejdet efter Paolo Kurupashi, der efter mange år som MUWA-leder har valgt at blive præst i sin hjemby. De undersøger også mulighederne i andre stifter, og der er enighed om, at det skal være en, der både er nomade og præst.

”Ellers bliver det for svært for ham at få respekt i arbejdet, men det begrænser mulighederne. I hele Iringa Stift er der kun fem masai-præster,” siger Jacob.

BESØG FRA MUWA SKABTE LYST TIL AT ENGAGERE SIG

Ledelsen i MUWA forsøgte for en del år siden at lave aftale med de andre syd-

lige stifter om at gå ind i arbejdet. Responsen var positiv, og alle meldte ud, at de gerne ville, men det er ikke blevet til noget i praksis.

”Men nu er både kirken og landet et andet sted. Både økonomisk og med hensyn til, hvordan man ser på hinanden – ikke mindst på nomaderne,” siger Jacob.

Derfor tog han på rundtur i april sammen med vicebiskoppen fra Iringa, skolelederen fra Ilambilole Bibelskole og lederen for missions- og evangelisationsafdelingen i Iringa Stift.

De besøgte syv stifter, hvor de havde møde med ledelserne. Her opfordrede de dem til at sætte handling bag ordene. De besøgte de sidste fire stifter lige efter sommerferien.

”Alle steder blev de meget glade for, at vi kom, og der er ingen tvivl om, at de fik mere lyst til at være med, fordi vi mødte op, og alle lovede at sende et medlem til MUWA's bestyrelse,” siger Jacob.

”Gennem vores samtaler fik de øjnene op for, at der også i deres stift er behov for mission blandt nomader. De ved godt, at nomaderne er der, men ta-

ger ikke ud til dem. Reaktionen på vores besøg var imidlertid, at ’når de kom til os fra MUWA, så vil vi gerne være med til at nå de her mennesker med evangeliet om Jesus.’”

Derudover opfordrede MUWA-folkene til, at man én dag om året holder en MUWA-dag, hvor man samler penge ind, og at alle hjælper med at sende elever til Ilambilole Bibelskole.

NOMADER SKAL OP I HIERARKIET

Ved møderne var det vicebiskoppen fra Iringa, der førte ordet.

”Det havde jeg det virkelig godt med. Det allerbedste er, hvis tanzanierne på lokal vis får tingene til at fungere,” siger Jacob.

”På den anden side var det meget positivt at være med og smage, hvordan tingene foregår. At se processen i aftalerne – ikke kun resultatet.”

Jacob glæder sig meget over kirkens fornyede syn for, at nomaderne skal møde Jesus.

”Nomaderne skal med op i hierarkiet i kirken – ellers falder alt til jorden igen.” ■

Nyt kollegie blev indviet med fodvask og forbøn

DE 39 CAMBODJANSKE STUDERENDE PÅ KOLLEGIET I SIEM REAP ER FLYTTET I NYE OG BEDRE LOKALER. DET BLEV FEJRET MED EN STOR FEST, HVOR LM'S UDSENDTE BAD FOR BYGNINGERNE OG DE UNGE OG VISTE DEM JESU KÆRLIGHED VED AT VASKE DERES FØDDER.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO PRIVAT

De studerende på LM's kollegium i Siem Reap er flyttet til et andet sted med en bedre beliggenhed, mere plads og flere udendørs faciliteter.

De har brugt lang tid på at sætte det nye kollegium i stand, og det blev indviet med en stor fest, hvor LM's udsendte missionærer og volontører i byen deltog, og hvor der var masser af god mad, lovsang, hygge og leg.

BAD OM GUDS BESKYTTELSE

To af de studerende holdt hver en kort tale, hvor de gribende fortalte om, hvor vigtigt kollegiet er for dem.

Desuden var der en forbønshandling, hvor deltagerne gik gennem kollegiets mange rum og værelser og bad om Guds velsignelse og beskyttelse mod onde ånder.

Det har en stor betydning, da åndskampen er stærk i Cambodja, hvor mange praktiserer forfædre dyrkelse, og flere af de studerende har oplevet at se onde ånder på det nye kollegie.

VASKEDE DE STUDERENDES FØDDER

Ved indvielsesfesten holdt en af LM's volontører en andagt om betydningen

af Jesu tjenersind, da han vaskede disiplenes fødder.

Som en del af andagten havde alle missionærer og volontører sat vaskebaljer frem og begyndte at vaske de studerendes fødder.

"Jeg tror, jeg kan sige, at det var en rystende oplevelse for de studerende," fortæller missionær Niels Kousgaard.

"At nogen i vores position – arbejds- og aldersmæssigt – ville vaske deres fødder, er helt uhørt i en cambodjansk kontekst. Som en studerende forklarede os: 'This is beyond respectful'. Vi fik lange og varme knus bagefter." ■

<

De studerende har fået bedre forhold på det nye kollegium i Siem Reap, og det blev fejret med en stor fest.

>

LM's volontører og missionærer vaskede fødder på de studerende, og det gjorde dybt indtryk.

LM's kollegie blev oprettet for at hjælpe fattige studerende fra provinsen. Her fortæller nogle af dem, hvad det betyder for dem at bo der:

SOTHEA, 18 ÅR:

Jeg kalder kollegiet min anden familie. Det er et sikkert sted, som min familie og jeg er tryk ved – et sted, hvor jeg er omringet af gode mennesker, som ikke frister mig til at gøre noget dumt. De opmuntrer mig, når jeg har en dårlig dag i skolen eller problemer i familien.

NAKIN, 23 ÅR:

Jeg har ikke givet mit liv helt til Jesus endnu – men jeg er på vej. Ved at bo her på kollegiet lærer jeg meget om Bibelen. Jeg har lært meget af de kristnes måde at leve på – deres opførsel og måde at tale på.

CHHAIVAN, 24 ÅR:

Før kollegiet boede jeg på et lejet værelse, men jeg følte mig meget ensom og var lige ved at droppe ud af studiet. Nu bor jeg her, og jeg er blevet meget gladere og åben over for andre. Kollegiet betyder meget for mig, og jeg er så taknemmelig for, at jeg har lært Jesus at kende.

KHENG, 25 ÅR:

Siden jeg kom til tro på Jesus, har han fjernet min tristhed og givet mig glæde og styrke. Hvis han ikke er i mig, vil de andre ånder føre an. Nogle gange føler jeg mig ensom og ked af det, men når jeg taler med Jesus, svarer han mig.

SOPHAILIN, 22 ÅR:

Kollegiet har givet mig en ny mulighed for at studere. Jeg har lært mange ting, som jeg ikke kendte før – særligt om Jesus. Jeg taler med ham hver dag og spørger ham om mange ting.

**HJÆLP EN
STUDERENDE**

Støt LM's arbejde på kollegierne i Cambodja via MobilePay 66288 eller via dml.dk/kollegie

TEMA:
**SAMVITTIG-
HEDEN**

Nogle mærker meget til deres samvittighed, andre har brug for at blive mindet om, at de ejer en. Selvom den er en hjælp i moralske spørgsmål, er alles samvittighed mærket af syndefaldet.

På de følgende sider kan du læse om den samvittighed, alle mennesker har, hvad dens funktion er, og hvordan usunde fællesskaber kan præge den enkeltes samvittighed i en negativ retning. Der bliver også stillet skarpt på, hvorfor dårlig samvittighed over synd ikke er et mål i sig selv.

ALLE MENNESKER HAR ET MORALSK KOMPAS

VI KOMMER ALLE TIL AT UNDERTRYKKE VORES SAMVITTIGHED. DERFOR HAR VI BRUG FOR GUDS LOV TIL AT AFSLØRE OS OG VISE, AT VI ER SKYLDIGE OVER FOR GUD, SIGER LMH-LÆRER DANIEL BURGDORF.

TEKST KAJA LAUTERBACH ILLUSTRATION NUTHAWUT SOMSUK

"Samvittigheden er noget, vi mennesker er skabt med. Man kan kalde den en form for et moralsk kompas, som Gud har givet os."

Det forklarer Daniel Burgdorf, der er lærer på Luthersk Missions Bibelskole (LMH).

"Udgangspunktet er, at alle mennesker har en vis moralsk erkendelse. De ved inderst inde, hvad der er rigtigt og forkert ifølge Guds lov," siger han og henviser til Rom 2,14, hvor der står, at hedningerne af naturen gør, hvad loven siger.

"Dybest set ved alle mennesker, at de står til ansvar over for Gud – også dem, der siger, at Gud ikke findes. For eksempel er det tankevækkende, at der er centrale regler i alle religioner i verden, der minder om de ti bud. Der er noget universelt ved moralske forhold."

Daniel uddyber, at denne gudgivne erkendelse af rigtigt og forkert imidlertid blev ødelagt ved syndefaldet. Dertil kommer, at mange vælger at undertrykke og overhøre deres moralske kompas.

"Vi lever i en kultur, hvor rigtig mange mennesker navigerer efter tidsånden: hvad der bliver anset for rigtigt og forkert i det samfund, vi lever i. Og det kan være langt fra Guds ånd," siger han.

"Vi kan opleve, at tidens trends også kan give dårlig samvittighed. Ikke over, at man overtræder Guds bud, men over, at man holder fast i det, Gud har sagt. Det er så at sige en falsk dårlig samvittighed."

Han understreger, at det ikke kun er ikke-kristne, der undertrykker samvittigheden.

"Det gør vi alle, og det betyder, at vi har brug

**Med sit blod rensede
Kristus vor samvittighed
fra døde gerninger.**

Den gudgivne erkendelse af rigtigt og forkert blev ødelagt ved syndefaldet, og derfor vælger mange at undertrykke og overhøre deres moralske kompas.

for at blive afsløret af Guds lov, der afslører og viser, at vi faktisk er straffskyldige over for Gud,” siger han.

”Guds lov siger: ’Vær hellig, som Gud er hellig.’ Der kommer alle til kort.”

FORLØSENDE AT SIGE UNDSKYLD OG BLIVE TILGIVET

”Samvittighedens opgave er at få os til at gøre op med det, der er forkert. Nogle gange forsøger vi at undertrykke samvittigheden, og de dårlige undskyldninger står i kø: For eksempel: ’Jeg er ikke værre end alle andre’,” siger LMH-læreren.

”Men når Gud kommer med sin lov, lukker han vores mund for dårlige undskyldninger. Over for Gud har vi nemlig altid uret.”

Når Daniel oplever at stå uden undskyldninger over for Gud, finder han trøst i det, han kalder et af de mest forløsende vers i Bibelen. Nemlig Hebræerbrevet 9,14, hvor der står, at ”med

sit blod rensede Kristus vor samvittighed fra døde gerninger.” Jesu blod kan, hvad intet andet kan, understreger han.

”Det er der, Gud ønsker, vi skal hen. Der, hvor det moralske kompas giver Gud ret: Jeg er skyldig. Så får jeg lov at høre, at Jesu blod renser, og jeg er fri,” siger han og tilføjer, at det er det, tilgivelsen kan.

”Også i mellem menneskelige forhold kan det være virkelig forløsende at sige: ’Undskyld, det var forkert.’ Når modparten tager imod min undskyldning, bliver jeg befriet fra dårlig samvittighed.”

IKKE TILRÅDELT AT OVERHØRE SIN SAMVITTIGHED

Dårlig samvittighed er gavnlig på det mellem menneskelige plan, da det at erkende og indrømme, når man har uret, kan føre til opgør og tilgivelse, fastslår Daniel.

Men den dårlige samvittighed kan

også være usund og føre til selvudslettelse, fortæller han. Nemlig når man går rundt og siger undskyld for noget, som man i virkeligheden ikke har skylden for.

Man kan godt opleve, at man står i en situation, der ikke er forkert i sig selv, men hvor samvittigheden alligevel siger, man skal lade være, fordi man kan føre andre til fald med det, man gør.

I sådanne tilfælde er det ikke tilrådeligt at trodse samvittigheden, formaner Daniel. Ikke på grund af at der er noget forkert i selve handlingen, men af kærlighed til sine medkristne. ■

DEN OVERFØLSOMME SAMVITTIGHED KAN FØRE TIL SKJULTE SYNDER

FOKUS PÅ KORREKT ADFÆRD KAN FYLDE SÅ MEGET I MENIGHEDEN OG HOS DEN ENKELTE, AT DET BLIVER USUNDT. HER ER DET VIGTIGT MED LEDERE, SOM TØR UDVISE SÅRBARHED.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO UNSPLASH

Flere af dem, som henvender sig til foreningen Agape, har udfordringer, hvor det samvittighedsmæssige spiller en rolle. Det fortæller Marianne Karlsmose, der er landsleder i Agape.

Agape arbejder blandt andet med at sætte fokus på spændingsfeltet mellem tro og psykologi – i det felt befinder samvittigheden sig, fordi man dér både har med det menneskelige sind og det åndelige at gøre.

EN FRYGTSOM SAMVITTIGHED

"Vi møder mennesker med en overdre-

ven samvittighedskontrol, og som derfor kan have svært ved at sætte grænser i forhold til egne behov. I en kristen sammenhæng er det vigtigste jo frelsen og det evige liv, og det kan for nogle blive en stor byrde, som kan gøre det svært at sætte grænser for, hvor meget tid der bruges på tjenesten for eksempel. For hvornår kan jeg med god samvittighed sætte tid af til mig selv?"

De kan også komme i kontakt med forældre, hvis børn er begyndt at bevæge sig væk fra det kristne fællesskab. De har ofte svært ved at bevare en god relation til deres sønner eller døtre.

"For deres samvittighed nøder dem til at få peget på Jesus og stå fast på deres overbevisning om det evige liv. I nogle tilfælde kan der komme så meget fokus på retledning af barnet, at den egentlige relation lider under det," forklarer Agapes landsleder.

STÆRKE FORVENTNINGER TIL KORREKT ADFÆRD

Agape ønsker at sætte fokus på den negative sociale kontrol, som også kan finde sted i kristne sammenhænge. Negativ social kontrol drejer sig ikke alene om overgreb og misbrug. Miljø-

er med meget fokus på korrekt adfærd kan også forme samvittigheder, som bliver skadelige for den enkelte.

"I Agape møder vi ofte mennesker, som er kommet i sammenhænge, hvor stærke forventninger til korrekt adfærd har fyldt så meget, at det blev usundt," siger hun.

"Disse mennesker har fået en overstyret samvittighed, som er meget opsat på at gøre det rigtige. Når det ikke lykkes, vil mange holde det skjult for andre i fællesskabet og begynde at leve dobbeltliv. Måske vil de også gå med frygten for, hvilke konsekvenser det måtte få, hvis det blev kendt – eller hvilke sanktioner det måtte afstedkomme."

VIGTIGT AT LEDEREN TØR VISE SÅRBARHED

Marianne Karlsmose mener, at lederne i de enkelte menigheder bør have fokus på at skabe trygge miljøer og derigennem skabe gode betingelser for sunde samvittigheder.

"Her er det vigtigt, at lederen tør vise sårbarhed og være åben om egen utilstrækkelighed. En forstander på en kristen efterskole har fortalt mig, hvordan han fik eleverne til at regne på for-

GRATIS RÅDGIVNING

Agape tilbyder gratis telefonrådgivning, som er åben hver aften fra klokken 19-22.

PsykTro-linjen er for dig, som sidder inde med noget, som er svært for dig at dele med andre, eller som du har brug for at få luft for. Ring på telefon 24803022.

^
Når det ikke lykkes at gøre det rigtige, vil mennesker med en overfølsom samvittighed have tendens til at holde det skjult for resten af fællesskabet.

skellen mellem den dag, hans ældste datter blev født, og den dag, han blev gift med sin kone. Der kunne de se, at det ikke var lykkedes for dem at vente med sex til ægteskabet – selvom det var det, de ønskede.”

Ifølge landslederen skal der også lægges vægt på, at vi som mennesker er elskede, ikke blot som troende, men fordi vi er skabt – og samtidig er alle uden undtagelse syndere og uværdige.

”På den måde kan vi modarbejde, at nogle synder kommer til at fylde uforholdsmæssigt meget i forkyndelsen og derved opfattes som værre end andre.” ■

HAR DU OPLEVET NEGATIV SOCIAL KONTROL?

Social kontrol er en naturlig del af at være en del af et fællesskab. Men i nogle miljøer kan det udvikle sig i en usund retning. Det kan også finde sted i kristne sammenhænge.

Har du oplevet negativ social kontrol i en kristen sammenhæng? Så vil Agape gerne høre din historie. Scan QR-koden, og fortæl om din oplevelse – helt anonymt.

Følelsen af manglende dårlig samvittighed over synden er blot et eksempel på en af mange konsekvenser af syndefaldet, påpeger Anders Landkildehus.

DÅRLIG SAMVITTIGHED ER IKKE ET MÅL I SIG SELV

"I EN PERIODE VAR JEG ANFÆGTET OVER IKKE AT HAVE DÅRLIG SAMVITTIGHED OVER MIN SYND – MEN EN SNAK MED EN GOD VEN SATTE MIG FRI FRA DEN ONDE SPIRAL AF NAVLEPILLERI," FORTÆLLER TEOLOG ANDERS LANDKILDEHUS.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO UNSPLASH

"Hvorfor er min samvittighed så kold?"

"Hvorfor føler jeg ikke større anger, når nu Guds ord taler så stærkt om straf og Helvede?"

Det var nogle af de spørgsmål, som Anders Landkildehus, der bor i København, en overgang kæmpede med. Han kunne ligefrem have dårlig samvittighed over sin manglende samvittighed, og det førte ham ud i en del af en større anfægtelse, fortæller han.

"Jeg syntes ikke, at jeg var så plaget af min synd, som jeg måske burde være, og jeg kunne blive i tvivl, om tilgivelsen også gjaldt mig, når jeg nu ikke kunne fremvise ægte anger."

SAT FRI FRA DÅRLIG SAMVITTIGHED

Vendepunktet kom, da Anders i en samtale med en god ven satte ord på disse tanker, og vennen svarede:

"En kristens syndsbevidsthed handler ikke først og fremmest om intensiteten af den dårlige samvittighed, eller hvor stor en anger du kommer med – men om, at give Gud ret, når han dømmes og anklager dig."

"Det blev en hjælp for mig væk fra den konstante evaluering af min egen samvittighed og det, man kan kalde en ond spiral af navlepilleri. For jeg må erkende, at uanset hvor stor anger jeg end kan komme op med, kan den være væk i morgen. Min samvittighed er flygtig, fordi den er blevet skadet ved syndefaldet. Tilgivelsen afhænger derfor ikke af mig og min reaktion – eller mangel på samme," understreger Anders.

"I stedet havde jeg brug for at få øje på evangeliet: at Gud én gang har fjernet min synd og sonet den på korset. Og så må jeg bare give ham ret, når han siger, at min synd adskiller mig fra ham, og

jeg har brug for tilgivelse."

SYNDEFALDETS KONSEKVENSER

Efterfølgende har han tænkt over, at følelsen af manglende dårlig samvittighed over synden blot er et eksempel på en af mange konsekvenser af syndefaldet.

"Lige så lidt, som jeg kan frygte Guds straf over synden, lige så lidt kan jeg juble af glæde over hans nåde og tilgivelse. Når jeg som menneske ikke kan reagere følelsesmæssigt passende, er det et udtryk for, at mit følelsesliv er skadet af syndefaldet," siger han og fortsætter:

"Min oplevelse af manglende samvittighed er en del af et større billede af alt det, som synden har påvirket: mit følelsesliv, mit intellekt og min erkendelsesevne. Det hjalp mig at se det på den måde. Jeg behøver ikke konstant at tage temperaturen på mit indre liv og

vente på et opløftende resultat – jeg kan komme til Jesus med det samme.”

På samme måde har den 29-årige teolog oplevet at have svært ved at tro, at Gud overhovedet eksisterer, fordi det simpelthen er svært at begribe med forstanden.

MÅ IKKE GLEMME SAMVITTIGHEDEN

Anders er dog opmærksom på, at der er en balancegang mellem for lidt og for meget, når det drejer sig om at have dårlig samvittighed over sin synd.

”Den, der har en overfølsom samvittighed, er i fare for at gå glip af den kristne frihed. Min fare kan omvendt være, at jeg risikerer at glemme, at jeg har en samvittighed, og derfor misser de signaler, som den sender. Derfor er det en vigtig bøn for mig at bede: ’Gud, vis mig min synd i dag’, og så finde de tekster frem i Bibelen, som handler om Guds love og bud. På den måde kan jeg blive afsløret og mindet om mit behov for hans tilgivelse og store nåde mod mig.” ■

Anders Landkildehus har en master i teologi og arbejder nu som informationsmedarbejder og redaktør i Norea Mediemission.

MIRIAM A. MYHRE

SEKRETARIATSLEDER

MMY@DLM.DK

DAVIDS DÅRLIGE SAMVITTIGHED

”David rejste sig og skar i ubemærkethed en flig af Sauls kappe; men bagefter fik han samvittighedskvaler, fordi han havde skåret Sauls kappeflig af” (1 Samuelsbog 24,5-6).

Dårlig samvittighed kan komme af vidt forskellige ting. I ovenstående vers hører vi om David, der fik samvittighedskvaler, fordi han havde skåret en flig af Kong Sauls kappe.

I min optik havde David al mulig grund til at gøre langt værre ting ved Saul – med god samvittighed. Tænk, hvis det var dig? Ville du så ikke have haft god samvittighed ved have være disciplineret og nøjedes med at skære en flig af noget så ligegyldigt som en kappe fremfor at have tage et menneskeliv?

Men ikke i Davids optik – han fik dårlig samvittighed.

Nogle af os ligner David og har en øm samvittighed. Andre har ikke. Uanset hvad må vi tage Guds ord alvorligt, når der i Romerbrevet kapitel 14 tales om, at vi skal holde op med at dømme hinanden, uanset hvilken samvittighed vi har. I stedet skal vi tage den beslutning aldrig at gøre noget, der kan føre til, at en medkristen mister troen – uanset hvad vores samvittighed siger os. Vi må arbejde på hinandens glæde og frelse og ikke dømme hinandens samvittigheder og handlinger.

Gud har givet os hver især en samvittighed, og den må vi lade kalibrere efter Guds ord – ikke efter hinandens ord.

SPØRGSMÅLET OM SEKSUALITET ER BLEVET VORES AKILLESHÆL

CARSTEN DALSGAARD HANSEN, FORHENVÆRENDE
PRÆST I FOLKEKIRKEN

I forbindelse med temaet om seksualitet i forrige nummer af *Tro & Mission* skriver Jens Ole Christensen om, hvordan vi kan modtage mennesker i vores menigheder, som lever i modstrid med Guds ord i Bibelen.

JOC nævner et eksempel, hvor han, da han var sognepræst i Nazaret Kirke i København, inviterede et lesbisk par med til nadver. JOC mener, at det godt kan forsvares, når de samtidig kommer til at sidde under en bibeltro forkyndelse.

Det mener jeg ikke. Som præst i folkekirken er man tvunget til at lade nadveren være åben for alle. Kirketugt er ikke en mulighed.

Det har Djævelen opdaget, og nu udnytter han det skruppelløst. Igen og igen bliver vore menigheder konfronteret af mennesker, som vil tvinge os til ikke bare at acceptere, men velsigne regnbueseksualiteten.

Hvad kan vi gøre? Jeg mener kun, der er ét at gøre: Vi må blæse til retræte og vende tilbage til oldkirkens gudstjenestepraksis, hvor messen var delt i to. Første del var med bøn og sang og prædiken og åben for alle. Anden del var med nadver og kun for de døbt og troende. Og for at blive døbt og optaget i menigheden måtte man gennemgå et års dåbsundervisning.

Det er på høje tid, hvis vi ikke skal blive løbet over ende.

ER NADVEREN BLEVET ET TAG SELV-BORD?

PETER NISSEN, AFDELINGSMISSIONÆR OG
FORMAND FOR KNUS

Tak til Jens Ole Christensen (JOC) for hans artikel om mødet med mennesker med udfordret seksualitet i *Tro & Mission* 7/2025. Der er meget visdom og empati at finde i artiklen. Tak også for henvisningen til netværket KNUS.

Der er dog et sted, hvor jeg gerne vil stille spørgsmål til, om vejledningen er bibelsk i vores aktuelle situation. Det er eksemplet med at love at tage imod dem ved nadverbordet, som lever i uopgjort synd.

JOC indrømmer, at det er kontroversielt. Det i sig selv kunne være et argument for forsigtighed, for den bibelske vejledning lægger jo op til, at nadverfællesskabet skal foregå i tryghed og sømmelighed (1 Kor 11,17-22. Matt 18,6-20).

Jeg er med på, at man skal give mennesker lov til at være på vej i åndelig erkendelse, men i det konkrete tilfælde ligner det mere en situation, hvor menighedens og præstens autoritet og grænser åbent udfordres.

Desuden lægger problemstillingen op til en dybere drøftelse af, hvilket måltid nadveren er. Er det et måltid for de troende, hvor Guds nåde formidles i tro og selvransagelse, eller er det et tag-selv-bord i en grænseløs kirkekultur, hvor enhver i praksis er salig i sin egen tro?

Selvom vi skulle være enige om det første, frygter jeg, at det kan være umuligt at praktisere, hvor man ikke vil tage et fuldbyrdet opgør med det sidste.

GENSVAR TIL PETER OLOFSONS LÆSERBREV
I TRO & MISSION NUMMER 8

SANDHEDEN SKAL FORMIDLES SJÆLESØRGERISK

CARSTEN HJORTH PEDERSEN, PRÆDIKANT I LM

I de sidste to numre af *Tro & Mission* har der været indlæg om, hvordan vi som kristne (menigheder) bedst møder homoseksuelle og transkønnede medmennesker.

Når man sammenligner Jens Ole Christensens (JOC) artikel med Peter O.K. Olofsons (POKO) kommentar, springer en forskel i øjnene: JOC forsøger at kombinere tillid til Bibelen med et sjælesørgerisk aspekt (herunder, hvordan vi bedst rækker evangeliet til mennesker, der lever i strid med klassisk kristen etik). POKO udelader derimod det sjælesørgeriske aspekt.

Nogle vil måske indvende, at POKO's bibeludlæggende eller dogmatiske tilgang automatisk også er den mest sjælesørgeriske. Jeg forstår anliggendet, men jeg er ikke enig, da konkrete mennesker og situationer kan være så komplekse, at man ikke nødvendigvis handler ret ved at være superprincipiel.

JOC forsøger i det mindste at kombinere de to vinkler, og han indrømmer, at andre kan kombinere dem på andre måder.

Jeg synes kort sagt, at JOC's bud på, hvordan vi kan være sandheden tro i kærlighed i mødet med homoseksuelle og transkønnede medmennesker, er mere brugbart og troværdigt end POKO's.

IKKE ALTID KLART, HVAD DER ER DET HENSIGTSMÆSSIGE

JENS OLE CHRISTENSEN, FORHENVÆRENDE GENERALSEKRETÆR I LM

Peter Olofson har i *Tro & Mission* nummer 8 nogle kritiske bemærkninger til min artikel om, hvordan vi møder homoseksuelle og transkønnede i vores menigheder.

Det er heldigvis ikke mit teologiske grundsynspunkt, han anfægter, men de praktiske konsekvenser, jeg drager.

Han mener kort sagt, jeg bidrager til menneskers selvbedrag.

Min vinkel er, at man ikke nødvendigvis bidrager til selvbedrag med imødekommande handlinger, hvis man i øvrigt kommunikerer klart. Jeg er enig i, at ord og handlinger skal følges ad, men det er ikke altid givet, hvilke handlinger der er hensigtsmæssige.

Hovedpointen i min artikel – den lange udgave ligger på tilliv.dk, en forkortet i *Tro & Mission* nummer 7 – er ikke, at andre skal være enige i mine konkrete eksempler. Men at vi får sat gang i en samtale – også lokalt – om, hvordan vi møder mennesker med forskellige former for udfordret seksualitet.

Mange missionsfolk ved nemlig godt, at "vi" er imod for eksempel praktiseret homoseksualitet, men vi har gjort os meget få overvejelser om, hvordan vi møder homoseksuelle mennesker på en måde, så de også møder evangeliet om Jesus.

Da vi ikke først og fremmest er kaldet til at vinde kirkekamp, men mennesker, er det spørgsmål virkelig vigtigt.

Vi har gjort os meget få overvejelser om, hvordan vi møder homoseksuelle mennesker på en måde, så de også møder evangeliet om Jesus.

Hvordan gøre brug af hinanden på tværs af livsvilkår?

En aften med samtale og fælles inspiration for både gifte og singler fra alle LM-menigheder i Østdanmark.

Den 28. august kl. 19-22

Sted: LM's missionshus, Nansensgade 94, København

Lejligheder i Aarhus

 Solrig altan og lynhurtigt fibernet

 Gratis parkering og delebil

 Gratis nyttehave og plads til husdyr

Hejredalsparken dk
Vi har boligerne - Kom med din hvalp

 Priser fra 6.480 kr.

 HERAGÅRDEN

Heragården er et botilbud for dig med autisme, der ønsker et meningsfuldt liv
Vi arbejder ud fra det kristne livs- og menneskesyn

Heragården | Koustrup Alle 15B | Lind | 7400 Herning | +45 96 27 31 00 | post@heragaarden.dk | Heragaarden.dk

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere her: www.mwcompounders.dk

Kontakt: Johannes Møller 61 31 64 85

GARN OG BRODERI

Stort udvalg i tilbehør

Find os på webshoppen - få 15% ved tilmelding af nyhedsbrev - eller i butikkerne i Tønder

www.yarneverywear.dk
V/ Helle Bonde-Petersen

 LivogJob
Fonden

LivogJob er for unge med særlige behov, hvor vi har:

- STU uddannelse
- Beskyttet beskæftigelse
- Botilbud med 16 pladser for 17-30-årige
- Tilgængelighed for alle
- Et kristent værdigrundlag og en kristen etik
- Fokus på at bidrage til lokalområdet

Se mere på livogjob.dk eller ring 54441705

penta byg a/s

pentabyg.dk

^
Den første lutherske biskop i Tyrkiet blev indsat i byen Adana omkring 25 kilometer fra Paulus' fødeby Tarsus.

Tyrkiet har fået sin første lutherske biskop

REPRÆSENTANTER FRA HELE VERDEN DELTOG VED INDSÆTTELSEN AF FEYMI MADJIROV, DER I SYV ÅR HAR VÆRET PRÆST I ISTANBUL.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO WIKIPEDIA

Tyrkerne har fået deres første lutherske biskop. Den nye biskop, Feymi Madjirov, har de seneste syv år været ledende præst i Istanbul Lutherske Kirke (ILK) og skal nu være biskop for fem menigheder. Indsættelsen skyldes, at man ifølge kirkens vedtægter skal vælge en biskop, når antallet af lutherske menigheder er på fem eller mere. I dag er der to lutherske menigheder i Bulgariens tyrkisktalende område og tre i selve Tyrkiet, fortælles der på Dansk Balkan Missions hjemmeside.

Indsættelsen fandt sted i den yngste af de fem menigheder, som ligger i Adana med 2,2 millioner indbyggere, og den lutherske ILK havde i den forbindelse lånt den katolske kirkebygning i byen, Sankt Pauls Kirke. Byen i den centrale del af Tyrkiet ligger om-

trent 25 kilometer fra byen Tarsus, som apostlen Paulus kom fra.

DEN TYRKISKE KIRKE HAR FÅET STOR STØTTE FRA FINLAND

Til indsættelsen var der omkring 30 deltagere fra Finland, Sverige, Danmark, Rumænien, USA, Rusland, Letland, Iran og Kasakhstan, så det krævede en del tolkning.

Gennem årene har den lutherske kirke i Tyrkiet fået stor støtte fra finnerne, og derfor var Finland også bedst repræsenteret ved begivenheden. Det var da også en finsk biskop, foruden en lettisk og en russisk, som forestod indsættelsen.

Man anslår, at cirka 100.000 af 75 millioner indbyggere er kristne, hvoraf 10.000 er protestantiske kristne.

SØMANDSHJEM I NUUK MODTAGER PRIS

Sømandshjemmet har i mange år ydet en ekstraordinær frivillig indsats i Grønland blandt dem, hvor hverdagen kan være barsk.

Sådan begrundes PiSi, som er det grønlandske præventive råd, at de har tildelt deres pris for 2025 til Sømandshjemmet i Nuuk.

NY FORMAND FOR KFS

KFS har valgt Anders Pradsgaard Møberg til ny formand.

Han er præst i Christianskirken i Aarhus, har tidligere været landsleder i IMU og var derefter udsendt som missionær i Addis Abeba i Etiopien for Promissio.

NY GENERALSEKRETÆR FOR PROMISSIO

Promissio har ansat Kent Kjær Andersen som ny generalsekretær.

De seneste fire år har han været sognepræst i Ikast-Faurholt pastorat, og før det var han med sin familie udsendt som missionær til Cambodja for LM. Han var en del af den faglige ledelse på Phnom Penh Bible School, hvor han underviste i systematisk teologi.

"Jeg har et stort hjerte for, at mennesker møder Jesus, og jeg glæder mig til at tage fat på opgaverne," siger han.

Den 22. juni sprængte en selvmordsbomber Mar Elias-kirken i Damaskus i luften. 27 mennesker blev dræbt i angrebet.

FLERE TERRORAKTIONER MÅLRETTET KRISTNE

ISLAMISKE MILITSER RUNDT OM I VERDEN UDNYTTER PASSIVE MYNDIGHEDER ELLER FORSØGER AT SKABE USTABILITET MED ANGREB RETTET MOD KRISTNE GRUPPER.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO OPEN DOORS

Kristne i Syrien og Nigeria har den seneste måned været udsat for særdeles blodige angreb. I Nigeria var drabet på 200 personer den hidtidige kulmination på en lang periode med angreb rettet mod kristne landsbyer. I Syrien var angrebet på en kirke i Damaskus i sidste måned det mest dødelige angreb mod kristne i landet i mere end ti år.

SYRIEN

Søndag den 22. juni blev en kirke i Syriens hovedstad udsat for et blodigt attentat. Det er et af de mest dødelige angreb i mere end et årti, skriver mediet *Middle East Eye*.

Et medlem af Islamisk Stat ankom til

kirken, den græsk ortodokse Mar Elias-kirken, iført bombevest og begyndte at beskyde de tilstedeværende under en gudstjeneste, inden han detonerede bomben. 27 blev dræbt i angrebet og 63 såret, oplyser det syriske sundhedsvæsen ifølge *BBC*. I skrivende stund opjusteres tallet stadig. Omkring 350 personer var til stede i kirken, da angrebet fandt sted.

Landets udenrigsminister i Syriens midlertidige regering beskriver angrebet som et "desperat forsøg" på at skabe yderligere ustabilitet i den overgangsfase, Syrien står i efter Assad-regimets fald. Attentatet er også siden blevet fordømt af både USA, EU og en lang række

regeringer i Mellemøsten.

Til trods for at landets nye leder gang på gang har forsikret om, at man vil beskytte forskellige minoriteter i landet, herunder kristne, har angrebet genantændt de kristnes frygt for fremtiden i landet.

NIGERIA

I det vestafrikanske land er det livsfarligt at være kristen – det vidner et timelangt angreb om, som fandt sted i et område med et flertal af kristne. Seks koordinerede angreb på kristne landbrugssamfund primært udført af den muslimske Fulani-milits kostede 218 mennesker livet og sendte mere

end 6.000 mennesker på flugt. Angriberne slog først til mod en flygtningelejr, der husede mennesker på flugt fra Fulani-militsen. Det skete i byen Yelewata, hvor 97 procent af indbyggerne er katolikker. Herefter rykkede de videre til en nærliggende markedsplads og fortsatte deres forbrydelser, fortæller *Kristeligt Dagblad*.

Den nigerianske regering er løbende blevet mødt af kritik for ikke at sætte nok ind i forhold til at forhindre volden, som særligt er rettet mod de kristne. Nigeria er det folkerigeste land i Afrika med over 235 millioner indbyggere. Der bor cirka lige mange kristne og muslimer i landet, som nu i lang tid har været plaget af angreb fra islamiske terrorgrupper som Boko Haram og Fulani-militsen, der ønsker at udvide deres territorier.

Nigeria er også det land, hvor allerflest kristne myrdes på grund af deres tro. Flere kristne dræbes for deres tro i Nigeria end i resten af verden tilsammen. ■

LANDSSTYREMØDE DEN 13.-14. JUNI

BESØG AF LME'S FORSTANDER

Fredag aften havde LS besøg af LME's forstander Jørn Nørgaard. Jørn gjorde opmærksom på faldende børnetal, hvilket uden tvivl vil betyde elevnedgang på LM's efterskoler. Dernæst drøftede LS og Jørn muligheden for LM's efterskoler rekrutteringsmuligheder og særkender. Det blev afsløret, at LME fra august 2026 vil blive en kombineret efterskole og fri fagskole.

RAPPORT FRA GENBRUGSARBEJDET

LS udtrykte stor taknemmelighed over alle de mange frivillige i LM's genbrugsarbejde, der på ugentlig eller daglig basis gør en virkelig stor forskel for missionsarbejdet og LM generelt. Der lød ros og stor anerkendelse af LUMI-medarbejdernes indsats.

REPRÆSENTANT FOR UNGE I LS

LS besluttede at arbejde videre med at finde en ungerepræsentant, som skal sidde med til LS-møder eller dele af disse for at kunne bidrage med de unges perspektiv på emner og beslutninger. Personen skal findes i samarbejde med LMBU-bestyrelsen og LMU's daglige ledelse. Det sker under inspiration fra IM, som i flere år har haft ungerepræsentanter i deres hovedbestyrelse – med positive konsekvenser.

UDKAST TIL BUDGET 2026

LS fik gennemgået og godkendt retningslinjer for budget 2026 og 2027, som imødegår behovet for balance mellem fremtidige indtægter og udgifter.

SAMMENLÆGNING AF DMR OG CKU

LS godkendte, at LM støtter en sammenlægning af DMR (Dansk Missionsråd) og CKU (Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde). LM håber i samme proces at få nedsat kontingentudgifterne.

FORBEREDELSE TIL EFTERÅRETS LANDSGENERALFORSAMLING

LS drøftede punkter til efterårets Landsgeneralforsamling den 24.-25. oktober.

Blandt andet besluttede man at lave en indstilling om ændring af strategien for arbejdet i Peru.

LISE BERGGREN SMIDT

FAMILIEKONSULENT

LBS@DLM.DK

KRISTIAN ANDERSEN

FAMILIEKONSULENT

KA@DLM.DK

NÅR SAMVITTIGHEDEN FYLDER FORSKELLIGT MELLEM ÆGTEFÆLLER

Som kristne ønsker vi at leve efter Guds bud, og vi vil gerne leve næstekærligt, såre vores næste mindst muligt og være ordentlige og ærlige mennesker, som kolleger, familie og venner kan regne med. Og fordi vi kommer til kort som brudte, syndige mennesker, har Gud givet os samvittigheden, så vi kan rette op på vores fejl og begynde på ny der, hvor vi gik galt i byen.

Samvittigheden fylder meget forskelligt, alt efter hvilken personlighed vi har. Nogle mennesker har altid dårlig samvittighed, andre tager synden meget lettere, kommer hurtigt videre fra deres fejl og har fået nådens nådegave på den måde, at man også godt ved, at Gud tilgiver en synder, der har fejlet.

Den kristne psykiater Reinhart Ruthe kalder den første personlighedstype for selvhengiven og den sidste for selvstændig. Den ene personlighed er ikke mere rigtig end den anden. Det er bare den forskellighed, Gud har skabt os med.

HÅND I HÅND MED NÅDEN

I ægteskabet kan det være en stor udfordring, hvis den ene har en meget selvhengiven personlighed og den anden en meget selvstæn-

dig personlighed. Den ene kan måske føle, at den anden tager alt for let på sine fejl og synder, mens den anden kan blive irriteret over, at ægtefællen altid har dårlig samvittighed over det, hun/han ikke når eller gør forkert.

Nogle gange kan denne forskellighed medføre, at man kommer op at skændes eller holder op med at tale godt sammen, fordi man for eksempel skammer sig over den anden eller er irriteret på den anden.

For at forstå sin ægtefælles tilgang til samvittighed, kan det være rigtig vigtigt at forstå, hvilken personlighed ægtefællen har – og dermed forstå, hvorfor den anden gør og tænker, som hun/han gør. Derfor kan vi kun opfordre jer til at tale sammen om jeres forskellige personligheder og jeres forhold til samvittighed. Hvis I synes, det er svært at gøre alene, kan I også tage en samtale med en af os familiekonsulenter.

Endelig må vi til sidst slå fast, at samvittigheden, selvom den er god, altid må gå hånd i hånd med Guds nåde. Alle jer, som slider med meget dårlig samvittighed, må altid huske på, at Guds nåde er større, og der er altid mulighed for at starte forfra med Gud i hånden.

PRØVEOVERSÆTTELSE:

FØRSTE MOSEBOG OG HØJSANGEN

MARKUSEVANGELIET OG FILIPPERBREVET

BIBELSELSKABET

100.- KRONER PR. BIND

“Jeg glæder mig” – det er følelsen, jeg sidder tilbage med efter at have gennemlæst prøveoversættelserne til den nye 2036-bibeloversættelse, som Bibelselskabet for nylig sendte på gaden.

Det drejer sig om Første Mosebog, Højsangen, Markusevangeliet og Filipperbrevet. Jeg synes, sproget i dem flyder let og elegant, og substansen i alt væsentligt synes at være fastholdt. Det lover godt.

Der er dog også noget, jeg studser over.

I skabelsesberetningen er hvilen blevet sløjft. Nu hedder det blot, at Gud ”holdt inde med alt sit arbejde”. Jeg er ikke i stand til at vurdere oversættelsesvalget i lyset af kildeprogene, men for mig forekommer det at være en svag oversættelse. Det bliver i hvert fald

Prøveoversættelser af Bibelen 2036 lover godt

BIBELSELSKABETS FØRSTE UDKAST TIL DEN NYE BIBELOVERSÆTTELSE VISER RIGTIG GODE TAKTER. DER ER DOG OGSÅ NOGLE VALG, SOM UNDRER LANDSLEDER I BIBELNØGLEN.

ANMELDELSE HAKON CHRISTENSEN

spændende at se, hvad Bibelselskabet kommer op med, når de kommer frem til Salme 95,11 og ikke mindst Hebræerbrevet 4, hvor hvilen er et gennemgående tema, der både viser tilbage til den syvende dag i skabelsen og frem mod den nyskabte jord.

ANFÆGTET ELLER FORVIRRET

Det overrasker mig ligeledes, at ordet "nåde" rigtig mange steder er erstattet af "godhed" eller "venlighed" i Første Mosebog. Det håber jeg ikke, at kommende prøveoversættelser lader sig inspirere af. I prøveoversættelsen har Noa ikke længere "fundet nåde for Herrens øjne", men nu ser Herren blot på Noa "med glæde".

Ordet "nåde" er et af de mest centrale frelsesbegreber i Skriften. Det er tæt knyttet til Guds tilgivelse og dermed hele forsoningstanken. Guds nåde betyder, at hans vrede rammer en stedfortræder på Golgata. Derved bliver Guds kærlighed en nådig og tilgivende kærlighed. Denne vigtige side får gode ord som venlighed, godhed og glæde ikke frem i tilstrækkelig grad, vil jeg mene.

Det giver formentlig god mening, når "træl" i Første Mosebog konsekvent er ændret til "slave". Jeg er noget mere tvøvende over for, om det også giver mening, når ordet "tjener" i Markusevangeliet flere steder også er ændret til

"slave", selvom det er en sproglig mulighed. Identiteten som tjener er at være underlagt en andens vilje og autoritet ligesom en slave. Imidlertid ikke under tvang, pisk og trussel om straf, som en slave – men frivilligt.

At ordet "anfægtet" i Markusevangeliet 6,20 må opdateres, forstår jeg også godt. Men at "forvirret" skulle være dækkende for Herodes' tilstand i Markusevangeliet er jeg dog noget tvøvende over for.

GODE SPROGLIGE OPDATERINGER

Andre steder virker de sproglige opdateringer til gengæld rigtig godt. For eksempel når størrelsen på Noas ark ikke længere opgives i alen, men i meter.

Eller når dem, der gik forbi Jesus, mens han hang på korset, ikke længere "spottede ham" (mange vil i dag tro, at det betyder: fik øje på), men nu "hånede

ham" – eller når Paulus i Filipperbrevet opfordrer til at arbejde på jeres frelse med "ærefrygt og ihærdighed" frem for "frygt og bæven". Mange flere gode eksempler kunne nævnes.

Overordnet synes jeg, at de fire første prøveoversættelser varslar, at noget godt er på vej. Jeg er faktisk så småt begyndt at glæde mig til 2036. ■

HAKON CHRISTENSEN

LANDSLEDER I BIBELNØGLEN

HAKON@BIBELNOGLEN.DK

Jeg synes, sproget i dem flyder let og elegant, og substansen i alt væsentligt synes at være fastholdt.

BIBELN SKAL FYLDE MERE I HVERDAGEN OG FÆLLESSKABET

UNDER OVERSKRIFTEN *LARMENDE BIBLER* VIL LM, BIBELNØGLEN OG LMU MED ET KOMMENDE FOKUSPROJEKT GERNE FREMME, AT ALLE LM'ERE KOMMER TIL AT BRUGE DERES BIBLER MERE.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN

▲ Peter Leif Mostrup Hansen er til daglig missions- og menighedskonsulent i LM. Han sidder med i projektgruppen bag *Larmende bibler*.

Når man spørger menighedskonsulent Peter Leif Mostrup Hansen, hvad det egentlig er for noget med *Larmende bibler*, får man først et kort svar: "et projekt, der ønsker at gøre Bibelen mere synlig og brugt – både personligt og i menigheden." Det lange svar handler om kulturforandring, hverdagsliv og åndelig modning.

Projektet er igangsat af Luthersk Mission efter ønske fra Landsstyrelsen. Visionen er enkel, men krævende: at opmuntre mennesker i alle aldre til at læse mere i Bibelen – og til at lade bibellæsningen præge liv og handling. For målet er ikke blot mere viden, men mere liv under påvirkning af Guds ord.

EN LANGSIGTET FORANDRING

"Vi har en sund og stærk tradition for bibelbrug, som vi ønsker at bevare og udbygge. Men vi fornemmer, at bibel og bøn fylder mindre i vores hjem og fællesskaber i dag end tidligere," siger menighedskonsulenten, der sammen med LMU-konsulent Amalie Engslund Schmidt og Bibelnøglen's landsleder,

Hakon Christensen, udgør projektgruppen bag *Larmende bibler*.

Projektets sigte er ikke at starte forfra, men at sætte fornyet lys på noget centralt, som let drukner i hverdagens støj og distraktioner. Mange læser ikke ret meget længere – og det er en udfordring. Her kan teknologi være både en hjælp og en hindring.

BIBELN SKAL LARME – MEN HVORFOR?

Navnet *Larmende bibler* spiller både på det synlige og det åndelige. Det handler om at have sin bibel med til møder, gudstjeneste og i samtaler – og slå op, læse og dele. Men det handler også om en dybere fortrolighed med Guds ord, så det sætter spor i liv og handling.

"Vi ønsker, at bibellæsning ikke bare bliver et spørgsmål om at tilegne sig fakta, men også fører til refleksion, bøn, vækst og handling. Vi skal ikke bare give en tradition videre, men Guds ord. Det er det centrale," siger Peter Leif Mostrup Hansen.

HVORDAN?

Projektgruppen arbejder stadig i en tidlig fase. Målet er ikke at udvikle en masse nyt, men at

bringe det eksisterende i spil. Mange gode materialer findes allerede – måske skal nogle justeres eller genopdages.

Derudover håber man, at *Larmende bibler* kan være en inspirationskanal på tværs af menigheder: Man vil gerne formidle, når nogle gør noget, der inspirerer andre.

"Vi tror, Guds ord virker der, hvor det er i brug. Derfor vil vi gerne fortælle de gode historier og dele idéer. Hvis nogle har gjort sig erfaringer – gode eller svære – vil vi meget gerne høre om det," siger han.

FOR ALLE – OG DEN ENKELTE

Projektet er i princippet for alle. Men i begyndelsen arbejdes der med snæv-

rere målgrupper, så det kan vokse derfra. Det handler ikke om at skabe ensartethed, men om at give plads til at være på vej.

"Vi står forskellige steder – både i tro, erfaring, tid og forståelse. Og det er okay. Man behøver ikke kunne det hele på forhånd. Vi vil ikke sætte barren så højt, at man opgiver. Det handler ikke om akademisk nørderi, men om åndelig modning."

VIL DU VÆRE MED?

Larmende bibler begynder så småt at rulle ud i løbet af efteråret. Projektgruppen efter-spørger input: idéer, erfaringer, gode spørgsmål eller noget, du har undret dig over. Intet er for småt.

Send gerne dine tanker videre – og vær med til at lade Bibelen larme lidt mere i hverdagen.

Skriv til Peter Leif Mostrup Hansen på plh@dml.dk.

Vi fornemmer, at bibel og bøn fylder mindre i vores hjem og fællesskaber i dag end tidligere.

Og så handler det om praksis: at bruge Bibelen i hverdagen – alene og sammen. At lade den præge vores sprog i fællesskabet. Den enkelte mand, kvinde, LMU'er, prædikant, mødeleder, musiker og så videre må spørge sig selv og andre:

"Hvad kan jeg – eller vi – gøre for at bringe Guds ord i spil med de opgaver, vi hver især har?" ■

Kristine Sølvsten Engell-Kofoed og juniorbørnene holder af at lege detektiver i Bibelen.

Kristine lærer juniorerne at gå på opdagelse i Bibelen

"VI LEGER DETEKTIVER I BIBELEN OG FORSØGER AT SÆTTE DE BIBELSKE TEKSTER I RELATION TIL BØRNEENS LIV OG HVERDAG," SIGER TROFAST JUNIORLEDER FRA RØDOVRE.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO PRIVAT

Når børnene mødes til juniormøde i Nansensgade i København, bliver der ikke brugt tid på sang eller kreative aktiviteter – i hvert fald ikke når Kristine Sølvsten Engell-Kofoed på 75 står for det.

"Jeg er ikke spor musikalsk eller kreativ. Det er der heldigvis andre, der er. Så det, jeg ikke duer til, er der ingen grund til, jeg bruger kræfter på," siger hun.

KOBLER BERETNINGER TIL BØRNEENS HVERDAG

Til junior-møderne får alle børnene en bibel, de hver især kan sidde med.

"Vi har så mange eksemplarer stående, så juniorerne har mulighed for selv at bladre, læse op og følge henvisningerne. Målet er jo, at de skal blive fortrolige med Guds ord, og blive i stand til selv at gå på opdagelse i det."

Kristine er ikke bange for gennemgå bibelteksterne med de 8-12-årige bid for bid og vers for vers.

"De synes faktisk, det er spændende, når vi leger detektiver i Bibelen, og det handler jo om at skabe en nysgerrighed i dem"

De 45 minutter, det normalt står på, forsøger hun også at sætte de bibelske tekster i relation til børnenes liv og hverdag.

"De kender til mange svære ting: mobning, ensomhed, tab, skilsmisser og sygdom, så det bruger vi også tid på at tale om. De bibelske beretninger lægger heller ikke skjul på menneskets og livets skyggesider."

11-ÅRIG LÆSTE BIBELEN PÅ ÉT ÅR

Et af de ældre børn har allerede læst Bibelen fra ende

til anden.

"En af pigerne på 11 år havde hørt sin storebror få et væddemål om at læse hele Bibelen på et år for 500 kroner. Det droppede broderen hurtigt, men det havde plantet et frø i hende. Så hun havde regnet ud, hvor meget hun skulle læse om dagen for at nå det mål – 3,7 sider – og samtidig taget hensyn til perioder, hvor hun ikke ville have tid til eller mulighed for at læse. Da hun blev spurgt, hvad præmien så skulle være, havde hun resolut svaret, at den slags skal man ikke belønnes for," fortæller den erfarne juniorleder.

Kristine kender også til en anden pige på samme alder, som havde læst hele Harry Potter-serien, som er på flere tusind sider.

"Derefter var pigen gået til sin mor og havde sagt, at hvis hun kunne gøre det, så var det på tide, at hun også fik læst Bibelen. Og så gav hun sig i kast med det. De børn kan lære os voksne noget om prioritering, påpeger Kristine.

"Hvor meget tid bruger vi voksne ikke på at se sport eller tv-avisen."

DE LYTTER

Man kan ikke påstå, juniorerne sidder pænt og roligt til junior-samlingerne, påpeger Kristine med et glimt i øjet.

"Nogle sidder og tegner eller leger med ting, en anden laver bølger med siderne i Bibelen, én har sat sig under bordet. Men selvom de opfører sig sådan, er jeg sikker på, at de hver især hører efter. Vi lytter jo alle sammen

Forsøg at abstrahere fra uroen. Børnene lytter – også selvom det ikke virker sådan.

Nogle gange finder Kristine og juniorbørnene deres "bønnekuffert" frem, når de beder sammen.

på forskellige måder," forklarer hun.

"Det er vigtigt, at der er en god atmosfære, og at de føler sig trygge. Så jeg skælder ikke ud eller retter på dem. Alt det opdragende lader jeg forældre og skolelærere om."

Da en ny leder udtrykte frustration over uroen, var Kristines råd til hende:

"Bare gennemgå det, du har forberedt, på den måde, du havde tænkt – og forsøg at abstrahere fra uroen. De lytter – også selvom det ikke virker sådan."

FORBØN FOR BØRNENE ER FAST PRAKSIS

Det skinner tydeligt igennem, at hun er klar over det ansvar, hun har over for den kommende generation.

"Børnene skal lære den hellige Gud at kende, og jeg synes, det er svært at tænke på, at nogle vælger ham fra – og derved ikke kommer til at stå indskrevet i Livets Bog".

Når hun fornemmer, at et barn sidder med en modstand mod det, der fortælles, plejer hun at være særlig opmærksom på ham eller hen-

de. "Og så fylder den person særligt i mine bønner," fortæller hun. Hun beder faktisk for alle børnene, der kommer, samt deres forældre og søskende.

"Når det kommer til bøn, må de også lære, det Bibelen siger: at de altid kan komme til Gud."

Derfor var det også opmuntrende for Kristine, da en forælder kom til hende og fortalte, at hendes børn med det samme havde givet sig til at bede, da deres lillesøster en dag var faldet ned ad trappen. "For børnene ved, hvor de skal søge hjælp."

For at lære børnene det, finder de af og til en "bønnekuffert", frem til samlingerne, når de skal bede sammen.

Inden de går i gang, bliver det understreget, at intet er for stort eller småt. Så tager Kristine en lille lyserød "bede-ring" op af kufferten, som så går fra barn til barn. Har man den, kan man bede højt, bede for sig selv eller sende den videre.

"Her kan de øve sig i at bede. Og når ringen går på tur, er der altid stille." ■

TRO & MISSION

Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dml@dml.dk / 48 20 76 60
www.dml.dk

TRYK

Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.600
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR

Morten Holgård Tychsen
mht@dml.dk / 28 95 65 03

REDAKTION

Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Amalie Puggaard Poulsen, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på
tm@dml.dk / 48 20 76 80.
Magasinets indhold er ikke nødvendigvis
udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibeltitater er fra den autoriserede oversæt-
telse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

ABONNEMENT

Danmark: 450 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 225 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grøn-
land): 550 kr. pr. år.
Netabonnement: 225 kr. pr. år (unge under
30 år: 125 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er
tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både
gammel og ny adresse.

ANNONCER

Annoncer til næste nummer skal være
redaktionen i hænde senest tirsdag den 5.
august 2025.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER

Tro & Mission nr. 10/2025 udkommer 15.
august.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE

3. kvartal 2025: 2025@T&M-3
2. kvartal 2025: 2025@T&M-2

STØT LM

Gaver til missionsarbejdet sendes til konto
2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dml.dk/støt.

HELLE GAEDT POULSEN

MISSIONÆR I CAMBODJA
HGP@DLM.DK

SKOLEBØRNENES SMIL VARMER MIT HJERTE

Hvad laver du lige for tiden?

Jeg underviser teenagere og forældre i forskellige sundhedsemner – blandt andet om, hvordan kroppen fungerer. Desuden lærer jeg dem forskellige former for førstehjælp til for eksempel brandsår, slangebider, myg og hjerte-lunge-redning.

Og så har jeg en lille børneklub for førskolebørnene.

Hvad er dine planer for den kommende tid?

Jeg skal på kursus i Thailand sammen med mine lokale samarbejdspartnere Samnieng og pastor Pheng, hvor vi skal lære mere om at kombinere mission og sundhed. Vi skal også lære om, hvordan man hjælper lokale til at starte en sund lille forretning samt få viden om traumehealing.

I familien gør vi klar til seks ugers ferie og møderejse i Danmark.

Er der noget, som har glædet dig særligt på det seneste?

Fleksibiliteten i mit arbejdsliv samt gode lokale og danske kollegaer. Børnene i førskolen give mig altid smil på læberne – deres modtagelse med åbne arme varmer hjertet.

Er der et forbøns- eller takkeemne, du gerne vil dele?

Bed gerne om vækkelse i Cambodia. Tak for, at arbejdet bærer frugt. Bed om, at det fortsat må gøre det – til Guds ære og til menneskers gavn.

Hvad laver du i fritiden?

Jeg er sammen med min familie, kollegaer og venner (fysisk i Cambodja og via telefonen med folk i Danmark). Jeg nyder også at bruge tid i "japansk genbrug", hvor der findes meget fint keramik og tøj. Desuden er jeg frivillig i vores internationale kirkes børnekirke.

Er der et bibelvers, du er særligt glad for?

Lad os altså med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid (Hebræerbrevet 4,16).

TRO & MISSION
INDUSTRIVÆNGET 40
3400 HILLERØD

Missionsvennen.

125 ÅR MED MAGASINET TRO & MISSION

– og stadig relevant læsning!

I begyndelsen hed det Missionsvennen og kostede 1 krone om året i abonnement.

Nu er navnet Tro & Mission – fordi du i hvert nummer får indblik i andre menneskers liv og tro – som inspiration til din egen hverdag som kristen og opmuntring til et liv i mission.

Missionsvennen udgaar 1 Gang maanedlig, koster 1 Kr. pr. Aar og kan bestilles paa alle fgl. Postkontorer og Brevsamlingssteder samt hos Bladets private Abonnentsamlere, hvor den ogsaa betales forud for 1 Aar ad Gangen. Bladets Expedition er: Sct. Hans-straede Nr. 1, Kjøbenhavn.

TILBUD TIL ALLE: FÅ RESTEN AF ÅRET FOR KUN 125 KR.

DET ER LET AT BLIVE ABONNENT

Gå ind på troogmission.dk, og opret et abonnement – så modtager du Tro & Mission i din postkasse hver tredje uge.